
Sezon turystyczny w Rezerwacie Archeologicznym w Gieczu w roku 2011

Pięknie odnowiony i rozbudowany Rezerwat Archeologiczny w Gieczu oficjalnie otworzył swe podwoje w maju 2011. Udostępniono wówczas także dwie nowe wystawy: stałą „Terra sancta. Giecz w monarchii piastowskiej” i czasową „Kościół, który zbudowali aniołowie...”.

Wcześniej, bo już od września 2010 rozpoczęły się intensywne przygotowania do sezonu turystycznego i związanych z tym zupełnie nowych wyzwań. Dzięki życzliwości i zrozumieniu potrzeb naszej placówki oraz bardzo dobrej współpracy z Dyrektorem Powiatowego Urzędu Pracy w Środzie Wielkopolskiej, Panią Anetą Kłopot-Wartecką, do odbycia stażu w Gieczu skierowano pięcioro młodych mieszkańców powiatu. Pod kierunkiem Elżbiety Indyckiej zmodyfikowany i poszerzony został dotychczasowy program zajęć i imprez (realizowany w niewielkim zakresie), w efekcie czego powstała bardzo bogata oferta turystyczna skierowana do szerokiego grona odbiorców. W pracach tych brali udział: Marta Górską, Adrianna Ostropolska, Natalia Roszak, Angelika Wielińska i Jakub Kamiński. Niestety, w realizacji programu udział brało już tylko dwoje z nich: Angelika i Jakub.

W ramach oferty dla szkół przygotowane zostały dwa programy edukacyjne i cztery cykliczne imprezy plenerowe przewidziane dla większej liczby uczestników.

Program pod nazwą „Tajemnice, które skrywa ziemia” ma na celu zaspokojenie ciekawości, która wiąże się z wyjątkową i dla wielu zagadkową dziedziną nauki, jaką jest archeologia. Interaktywny program pozwala przenosić się w czasie przy pomocy artefaktów pozostawionych przez naszych przodków. Uczestnicy zapoznają się z metodami identyfikacji stanowisk archeologicznych i sposobami odkrywania oraz badania zabytków. Zajęć takich odbyło się kilka. Jednak zaangażowanie niektórych uczestników i wypieki na twarzy w trakcie poszukiwania artefaktów sugerują, iż temat wart jest dopracowania i szerszej popularyzacji.

Kolejny program nosi tytuł „Życie codzienne w osadzie średniowiecznej”. Zasadniczym jego celem jest twórcze rekonstruowanie codzienności mieszkańców średniowiecznej osady. W ramach programu mieści się wiele tematów, które

w sposób bardziej szczegółowy przedstawiają wybrane aspekty z kilku dziedzin życia: np. rolnictwa, rzemiosła, kultury.

Niespożyta dziecięca energia, chęć do zabawy i rywalizacji sprawiają, że program zajęć oparty jest na zasadach gier drużynowych. Zabawa służy nam też do przekazywania wiedzy, którą uczestnicy łatwiej zapamiętują, dzięki np. skojarzeniu jej z zabawnym wydarzeniem z zajęć. W taki właśnie sposób dzieci dowiadywały się m.in. o istotnych wydarzeniach i postaciach historycznych. Same mogły sprawdzić, ile czasu i wysiłku wymagało przygotowanie mąki, jak z mąki zrobić placek, jakie zioła przygotować na zimę, jak smakuje rzepa, czy łatwo ulepić garnek z gliny? Przy okazji uczyły się współpracy i szybkiego rozwiązywania problemów.

Te zajęcia cieszyły się największym zainteresowaniem, wzbudzały wiele emocji i niewątpliwie dostarczyły uczestnikom niezapomnianych wrażeń.

Do uczniów skierowane były też imprezy plenerowe, przygotowywane dla większej liczby uczestników. Związane były ze świętami i obrzędami, których korzenie sięgają w głąb wieków, czyli powitaniem wiosny, świętem plonów, a także zwyczajami związanymi ze Świętami Wielkanocnymi i Bożego Narodzenia. Popularnością cieszyły się spotkania wprowadzające uczestników w świąteczną atmosferę a zorganizowane jeszcze przed oficjalnym otwarciem Rezerwatu. Wielką frajdę sprawiało dzieciom samodzielne przygotowanie ozdób świątecznych, kartek z życzeniami, pieczenie pierników czy poszukiwanie prezentów, które ukrył zajęczek. Ze względu na duże zainteresowanie zajęć takich odbyło się znacznie więcej niż zaplanowano.

Od września 2011 realizowany jest nowy program edukacyjny pod nazwą „Gimnazjalista w muzeum”. Jego celem jest zwrócenie uwagi uczniów na muzeum jako instytucję, w której nie tylko pokazywane są milczące eksponaty, lecz także, a może przede wszystkim, realizowane są rozmaite programy badawcze, wystawiennicze, edukacyjne. Celem projektu jest także skierowanie uwagi młodzieży na miejsce zamieszkania pod kątem identyfikacji i ochrony dziedzictwa kulturowego. Projekt ten, obejmujący rozliczne tematy, realizowany jest we współpracy z Gimnazjum w Gieczu w ciągu roku szkolnego 2011/2012.

Na początku roku ogłosiliśmy też konkurs pod nazwą „Kościół, który zbudowali aniołowie...” adresowany do szkół powiatu średzkiego. Jego celem było zachęcenie uczestników do dowolnego zilustrowania legendy związanej z powstaniem romańskiego kościoła w Gieczu. Odpowiedź uczniów przeszła oczekiwania organizatorów, zaskoczonych liczbą rozmaitych prac. Na konkurs nadesłano 160 rysunków, opowieści, a także prac przestrzennych. Podczas uroczystego wręczania nagród, nagrodzone prace prezentowane były na terenie osady edukacyjnej.

We wszystkich zajęciach edukacyjnych skierowanych do szkół uczestniczyło łącznie 1628 uczniów, głównie ze szkół powiatu średzkiego, wrzesińskiego i poznańskiego.

Program „Niedziela w muzeum” skierowany był do turystów indywidualnych. Na celu miał zwrócenie uwagi na Rezerwat Archeologiczny w Gieczu jako miejsce, które ze swoimi zbiorami, wystawami, sposobami badania i opisywania przeszłości

pozwała aktywnie odkrywać, rekonstruować i przeżywać historię, a także interesująco spędzić niedzielne popołudnie. Spotkania odbywały się zasadniczo w każdą pierwszą niedzielę miesiąca. Dodatkowo zaproponowaliśmy kolejne pięć imprez o podobnym charakterze. Każda z nich poświęcona była innej tematyce, przybliżającej uczestnikom historię i kulturę naszych słowiańskich przodków. Zależało nam na tym, aby uczestnicy aktywnie brali udział w zajęciach, dlatego scenariusze były oparte na zasadach gier historycznych, a zatem zawierały elementy rywalizacji. Nie sposób wymienić wszystkich gier i zabaw, w które angażowały się dzieci wraz z rodzicami. Niemal wszystkie dostarczały wielu emocji, np. odnalezienie niesamowitego stwora Bukusława, który ukradł nożyce potrzebne do postrzyżyn, czy poszukiwanie kwiatu paproci. Dużą inwencją twórczą wykazały się dzieci, które pod kierunkiem Kasi Kicińskiej przeistoczyły się w postaci z bajek, a ponadto odegrały sceny z bajek przed publicznością. W świat pełen tajemnic wprowadziła widzów inscenizacja obrzędów związanych z pogańskim świętem zmarłych.

Oprócz gier i zabaw związanych z tematem spotkania na uczestników czekały dodatkowe atrakcje. Stałym punktem niedziel były warsztaty taneczne prowadzone przez entuzjastki tańców bretońskich: Annę Kontor, Aleksandrę Hurnowicz, Martę Petryk, Ewę Olejnik, Ewę de Mezer, Danutę Banaszak. Warsztaty cieszyły się powodzeniem, zwłaszcza, że rodziny, które wielokrotnie brały w nich udział miały możliwość doskonalenia swych umiejętności.

Niewątpliwą atrakcją był pokaz tańców Bollywood (indyjski taniec filmowy łączący w sobie elementy różnych tradycyjnych tańców indyjskich z tańcami „zachodnimi”) w wykonaniu zespołu kursantek szkoły tańca Agencja Twórcza Ole!

Pomysł na niedzielne popołudnia w Rezerwacie Archeologicznym został dobrze przyjęty nie tylko przez mieszkańców okolicznych powiatów. Świadczy o tym frekwencja (nawet, jeśli pogoda była kapryśna), a także fakt, że wiele rodzin odwiedzało nas kilka razy. Niewątpliwym atutem Rezerwatu jest miejsce, gdzie spotkania te były realizowane, czyli oddająca klimat średniowiecznej wsi osada edukacyjna. Łącznie odbyło się dziewięć spotkań niedzielnych, a wzięły w nich udział 853 osoby.

W ciągu ubiegłego sezonu turystycznego na terenie Rezerwatu odbyło się także wiele spotkań i imprez, które zorganizowane były we współpracy z Urzędem Gminy, Domem Kultury oraz Stowarzyszeniem Bona Fides z Dominowa, Ośrodkiem Kultury i Polskim Stowarzyszeniem Diabetyków Koła Powiatowego ze Środy Wlkp.

Bardzo bogaty program towarzyszył obchodom Dni Kasztelanii Gieckiej w czerwcu. W ciągu tygodnia osada edukacyjna tętniła życiem, odbył się tu bowiem przegląd twórczości artystycznej szkół podstawowych oraz zakończenie rajdu dla dzieci i młodzieży z miejscowych szkół. Zorganizowano przegląd śpiewających zespołów seniorskich. Na piknik dla dzieci i osób niepełnosprawnych zaprosiło Stowarzyszenie Bona Fides. Odbyła się również konferencja dla sołtysów oraz spotkanie regionalistów wielkopolskich. Niemałą frekwencję miał też organizowany od kilku już lat „Turniej sołectw”, a także święto gminy Dominowo, czyli Mikołajki.

Podczas tych spotkań i imprez wygłoszonych zostało pięć prelekcji, które przygotowali pracownicy Rezerwatu: Teresa Krysztofiak, Magda Miciak i Dariusz Błaszczyk.

Zainteresowanie nową szatą oraz ofertą turystyczną Rezerwatu przeszło nasze oczekiwania. Gościliśmy ponad osiem tysięcy turystów oraz uczestników kilku projektów. Sezon turystyczny możemy uznać za udany. Zaproponowane przez nas rozmaite formy aktywnego zwiedzania muzeum zostały pozytywnie przyjęte przez turystów. Doświadczenia wyniesione z realizacji programów pomogą w udoskonaleniu dotychczasowej oferty, a także w przygotowaniu nowych propozycji.

Fot. 1. Sceneria gieckich spotkań; fot. T. Krysztofiak